

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveystalvelujen asiakasmaksuista / Utkast till regeringens proposition med förslag till lag om kundavgifter för social- och hälsotjänster

Vastausaika 14.9.2018 12:55:31

Asiaksmaksu

1. Vastaajan taustatiedot/bakgrundsuppgifter

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi/Officieellt namn på den aktör som svarar	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi/Namn på den person som antecknat svaret	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot/Namn på den person som antecknat svaret	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä/Datum som begäran om remissyttrande behandlades i organet	Toimielimen nimi/Organets namn
Omaishoitajaliitto ry	Sari Tervonen	sari.tervonen@omaishoitajat.fi	11.9.2018	

2. Onko vastaaja/Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

3. Yleiset kysymykset hallituksen esitysluonnoksesta. Kaikkiin kysymyksiin ei tarvitse vastata, jos lausunnonantajalla ei ole asiasta lausuttavaa. Allmänna frågor om utkastet till regeringsproposition. Alla frågor behöver inte besvaras, om remissinstansen inte har något att säga om frågan.

Vastaajien määrä: 1

- Lähtökohtaisesti laissa on paljon muutoksia, joilla on myönteistä merkitystä asiakkaiden ja heidän perheidensä / omaishoitajien tilanteeseen. Tällainen on esimerkiksi pitkäaikaisen laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen maksujen yhdenmukaistaminen.

Kuitenkin, asiakasmaksujen kokonaisuutta tulee edelleen kehittää siltä pohjalta, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut eivät nousisi niin korkeaksi, että ne aiheuttavat asiakkaalle ja hänen perheelleen /omaishoitajalleen taloudellisia ongelmia ja voivat vaikuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden sekä lääkkeiden käyttämättä jättämiseen. Tätä voidaan ehkäistä maksujen kohtuullistamisella tai perimättä jättämisellä, mihin lakiesitys hyvin vastaa.

Lain voimaantulon jälkeen tulee seurata maksujen alentamisen tai perimättä jättämisen käytäntöä ja ohjeistaa viranomaisia/toimijoita edelleen tähän, mikäli asiakkailla on yhä taloudellisia ongelmia maksujen vuoksi ja maksut nousevat hänelle esteeksi käyttää palveluita.

Lainsäätäjän tulee tehdä suunnitelma lain toimeenpanon vaikuttavuusarvioinnista erityisesti tästä kohdasta (kohtuullistaminen /perimättä jättäminen), huomioiden, että vuonna 2017 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista määrättiin ulosottoon 350 000 maksua. Kunnille ja maakunnille tulee keksiä kannustimia olla perimättä asiakasmaksuja, koska muutoin lain tavoite , että jokaisella olisi tosiasiallinen mahdollisuus käyttää palveluja taloudellisesta asemasta ja asuinpaikasta riippumatta, ei toteudu.

Lääkekulujen ja Kelan korvaamien matkojen maksukattojen yhdistäminen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin olisi olennaista, koska pitkäaikaissairaat ja vammaiset usein käyttävät sosiaali- ja terveystalvelujen lisäksi paljon lääkkeitä ja

maksurasitusta kohdistuu näissä tilanteissa pienituloisille; monet pitkäaikaissairaat ja vammaiset ovat olleet keskimääräistä vähemmän tai ei ollenkaan työtulojen piirissä. On valitettavaa, että maksukattojen yhdistäminen on sivuutettu tässä lakiesityksessä. Jos maksukattoja ei yhdistetä ja jos maksujen välikaudet poistetaan, tulisi asiakasmaksuihin saada jatkossa alennus, jos palvelu on kaukana ja asiakkaalle on tullut kohtuuttomasti kustannuksia jo palvelun äärelle pääsemiseksi. Maakuntauudistuksen riskinäkin on, että lähipalvelut karkaavat kauemmaksi.

Ennaltaehkäisyä edistävät terveydenhuollon palveluiden maksut tulisi pitää maksuttomana laajemmin kuin tämän lakiesityksen mukaan, jotta perimmäinen uudistustarve sosiaalisten ongelmien ehkäisyssä toteutuisi. Asiakasmaksulaisissa ei riittävästi edistetä lain tavoitteen mukaista avohoito- ja kodinomaisten palveluiden käytön ensisijaisuutta. Tätä voitaisiin edistää mm. omaishoidon tuen saajien maksuttomilla sosiaali- ja terveyspalveluilla hoidettavalle ja tietyissä tilanteissa omaishoitajalle itselleen mm. hänen terveystarkastustensa suositusten mukaiset terveyspalvelut (Laki omaishoidon tuesta § 7).

Lain valmistelun pohjana oleva kustannusneutraliteetti on este aidosti edistää oikeutta ja yhdenvertaisuutta sosiaali- ja terveyspalveluihin. Omaishoitajat tekevät usein itselleen taloudellisesti ja toiminnallisesti haastavia ratkaisuja, kun ryhtyvät sitovaan omaishoittoon ja jäävät pois esimerkiksi työelämästä. Pohjoismaisten tutkimusten mukaan juuri pienituloiset ryhtyvät keskimääräistä enemmän omaishoitajiksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksupolitiikalla voidaan kannustaa omaishoittoon ryhtymistä, kun omaishoitoperheelle ei aiheudu kohtuuttomia kuluja asiakasmaksuista perheen räätälöidessä itselleen toimivaa arjen sujuvuutta, jonka olennaisia osia ovat omaishoitajan vapaan järjestelyn vuoksi tarvittavat palvelut (perhehoito, lyhytaikainen tehostetussa palveluasumisessa tai laitoshoidossa) ja omaishoitajan omasta terveydestä huolehtiminen mm. kuntoutuksella. Usein kunnat "rankaisevat" omaishoitajia palveluiden käytöstä, josta myös maksetaan asiakasmaksua esim. kotipalvelu, alentamalla omaishoidosta maksettavaa hoitopalkkiota. Tällöin omaishoitajalta menee siis käytännössä tuplamaksu.

Omaishoitaja ei saa asiakasmaksujen perusteella joutua kohtuuttomaan tilanteeseen, ettei korkeiden maksujen takia hoidettavaa voi siirtää kodin ulkopuoliseen hoivaan tai ottaa palveluita käyttöön.

Liittomme pitää asiakkaan oikeusturvan kannalta oleellisena, että palvelutarvetta arvioitaessa ja asiakassuunnitelmaa laadittaessa asiakkaalle kerrotaan eri palveluvaihtojen todenmukaiset asiakasmaksut selkeällä tavalla. Jos asiakkaalle ei ole annettu asiakasmaksuista riittävää tietoa, tulee tämä epäkohta ottaa huomioon ja asiakkeen eduksi tilanteissa, joissa asiakas hakee maksuihin alennusta.

---

4. 1 §. Lain tarkoitus/1 §. Lagens syfte

Ei vastauksia.

---

5. 2 §. Soveltamisala/2 §. Tillämpningsområde

Ei vastauksia.

---

6. 3 §. Määritelmät/3 §. Definitioner

Vastaajien määrä: 1

- Kohta 3) Edustajaksi laissa tulisi mainita henkilö, joka on omaishoitolain mukainen omaishoitaja (Omaishoitajaliitto teki vastaavan esityksen lausunnonlauseeseen Asiakas- ja potilaslakiin).
-

7. 4 §. Palvelusta perittävä maksu/4 §. Avgift för tjänster

Ei vastauksia.

---

8. 5 §. Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen/5 §. Avgift som sänks eller inte tas ut

Vastaajien määrä: 1

- Lisäsehdotus: Omaishoidon tukipäätöksen yhteyteen liittyvä kokonaistilanteen arviointi tulisi lisätä lain perusteluihin. Omaishoidon käynnistyessä maakunnan tulee hoito- ja palvelusuunnitelman laatimisen yhteydessä (Laki omaishoidon tuesta § 7) arvioida myös omaishoitajan ja hoidetavan kokonaistilanteen näkökulmasta perheen maksukyvykyys ja arvioida tarve alentaa tai jättää perimättä asiakasmaksuja.
-

9. 6 §. Maksun periminen/6 §. Uttag av avgift

Ei vastauksia.

---

10. 7 §. Päättös tulosidonnaisesta maksusta/7 §. Beslut om inkomstbunden avgift

Ei vastauksia.

---

11. 8 §. Maksuttomat sosiaalipalvelut/8 §. Avgiftsfria socialtjänster

Vastaajien määrä: 1

- Maksukattoon tulisi sisällyttää omaishoidon sopimuksen mukaisen vapaan järjestelyiden aiheuttamat maksut, jotta omaishoitajien vapaiden käytön esteeksi ei nousisi kalliina pidetyt asiakasmaksut.
-

12. 9 §. Maksuttomat terveyspalvelut/9 §. Avgiftsfria hälsotjänster

Vastaajien määrä: 1

- Laissa tulee täsmentää, että kuntoutus on osa kokonaisvaltaista hoitoa ja kuntoutusta varten tarvittavat lausunnot tulee siten olla maksuttomia esim. hakemukseen liitettävät lääkärinlausunnot. Tästä on ollut epäselvyyttä. Työssäkäyville on työterveyshuolto. Sopimusomahoito tulee rinnastaa tähän ja omaishoitoa tukevat terveyspalvelut tulee olla heille maksuttomat.
-

13. 10 §. Maksukatto/10 §. Avgiftstak

Vastaajien määrä: 1

- Pitkäaikaissairailla ja vammaisilla on paljon tarvetta sosiaali- ja terveyspalveluille myös matkoihin terveystyökaluineen. Lisäksi heillä on usein paljon hoidoista aiheutuvia lääkekuluja. Heidän näkökulmastaan maksukattojen yhdistäminen- sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut, matkojen omavastuut ja lääkkeiden omavastuut- tulee ottaa valmistelutyön alle, koska tässä lain valmistelussa asia on siivutettu. Tämän asiakasmaksulakiesityksen tavoite § 1 edistää väestön oikeutta riittäviin ja yhdenvertaisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin ei toteudu riittävästi ilman maksukattojen yhdistämistä. Kaikki em. maksut yhteensä nousevat korkeiksi ilman maksukattojen yhdistämistä suhteessa monien pienituloisten pitkäaikaissairaiden ja vammaisten maksukykyyn. Lisäksi 683 euron maksukattoa tulee alentaa, koska esim. lääkäri- , hoitaja- , terapia- sekä sarjahoidon maksuihin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan asiakas maksaisi näistä palveluista jokaiselta käyntikerralta. Tämä lisäksi erityisesti paljon palveluja käyttävien ja pitkäaikaissairaiden maksuja. Myös kalenterivuositaiseen käytäntöön siirtyminen on tuonut lisää kustannuksia palveluiden käyttäjille.
-

14. 11 §. Maksukattoa kerryttävät palvelut/11 §. De tjänster som räknas in i avgiftstaket

Vastaajien määrä: 1

- ks. § 10
-

15. 12 §. Maksujen seuranta/12 §. Uppföljning av avgifter

Ei vastauksia.

---

16. 13 §. Sosiaali- ja terveyskeskuksen avosairaanhoito/13 §. Öppensjukvård vid social- och hälsocentral

Ei vastauksia.

17. 14 §. Sairaalan poliklinikkakäynti/14 §. Besök på sjukhuspoliklinik

Ei vastauksia.

---

18. 15 §. Avosairaanhoitoon ja poliklinikkakäyntiin liittyvät tutkimukset/15 §. Undersökningar inom öppen sjukvård och vid poliklinikbesök

Ei vastauksia.

---

19. 16 §. Päiväkirurginen toimenpide/16 §. Dagkirurgiskt ingrepp

Ei vastauksia.

---

20. 17 §. Suun terveydenhuolto/17 §. Mun- och tandvård

Ei vastauksia.

---

21. 18 §. Erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteet suunhoidon yksikössä/18 §. Vårdåtgärder inom den specialiserade sjukvården vid mun- och tandvårdsenheter

Ei vastauksia.

---

22. 19 §. Terapia/19 §. Terapi

Ei vastauksia.

---

23. 20 §. Sarjassa annettava hoito/20 §. Vård i serie

Ei vastauksia.

---

24. 21 §. Tilapäinen kotipalvelu/21 §. Tillfällig hemservice

Ei vastauksia.

---

25. 22 §. Tilapäinen kotisairaanhoito/22 §. Tillfällig hemsjukvård

Ei vastauksia.

---

26. 23 §. Tilapäinen kotisairaahoito/23 §. Tillfällig hemsjukhusvård

Ei vastauksia.

---

27. 24 §. Lyhytaikainen perhehoito/24 §. Kortvarig familjevård

Ei vastauksia.

---

28. 25 §. Lyhytaikainen asumispalvelu/25 §. Kortvarig boendeservice

Ei vastauksia.

---

29. 26 §. Lyhytaikainen laitoshoido tai –palvelu/26 §. Kortvarig sluten vård eller kortvarig service på en institution

Ei vastauksia.

---

30. 27 §. Osavuorokausihoito/27 §. Vård under en del av dygnet

Ei vastauksia.

---

31. 28 §. Asiakkaan siirtyminen palvelujen välillä/28 §. Förflyttning av kunden mellan tjänster

Ei vastauksia.

---

32. 29 §. Lääkinnällinen kuntoutus/29 §. Medicinsk rehabilitering

Ei vastauksia.

---

33. 30 §. Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan aikaiset palvelut/30 §. Tjänster när personer som vårdar en anhörig eller närstående är lediga

Vastaajien määrä: 1

- Maksukattoon tulisi sisällyttää omaishoidon sopimuksen mukaisen vapaan järjestelyiden aiheuttamat maksut, jotta omaishoitajien vapaiden käytön esteeksi ei nousisi monien omaishoitajien kalliina pitämät asiakasmaksut. (Laki omaishoidon tuesta § 4). Omaishoitajien työtä edistetään säätämällä vapaiden aikaisen hoidon järjestelyiden maksut maksukattoa kerryttäväksi (enintään 11,40 euroa vuorokaudelta).
-

34. 31 §. Ensihoitopalvelu/31 §. Prehospital akutsjukvård

Ei vastauksia.

---

35. 32 §. Lääkärintodistus ja -lausunto/32 §. Läkarintyg och läkarutlåtande

Ei vastauksia.

---

36. 33 §. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu/33 §. Oanvända eller icke-avbokade tjänster

Ei vastauksia.

---

37. 34 §. Maksun periminen maksukyvyn mukaan/34 §. Uttag av avgift enligt betalningsförmågan

Ei vastauksia.

---

38. 35 §. Kotona annettava palvelu/35 §. Service i hemmet

Ei vastauksia.

---

39. 36 §. Kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot/36 §. De inkomster som avgiften för service i hemmet utgår från

Vastaajien määrä: 1

- Omaishoidon tuen tulisi olla etuoikeutettu tulo, jota ei lasketa tuloksi, kun määritellään maksun perusteena olevat tulot sopimusomaishoitajille ja perhekohtaisesti.
-

40. 37 §. Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido/37 §. Långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig sluten vård

Vastaajien määrä: 1

- Käyttövaraksi maksujen jälkeen tulisi säätää vähintään 240 euroa pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa.
-

41. 38 §. Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot/38 §. De inkomster som avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg eller långvarig sluten vård utgår från

Ei vastauksia.

---

42. 39 §. Pitkäaikainen perhehoito/39 §. Långvarig familjevård

Vastaaajien määrä: 1

- Käyttövaraksi maksujen jälkeen tulisi säätää vähintään 240 euroa pitkäaikaisessa perhehoidossa.

---

43. 40 §. Laskennallinen metsätulo/40 §. Kalkylerad inkomst av skog

Ei vastauksia.

---

44. 41 §. Tuloista tehtävät vähennykset/41 §. Avdrag från inkomsterna

Ei vastauksia.

---

45. 42 §. Tuloista tehtävät vähennykset tehostetun palveluasumisen maksua määrättäessä/42 §. Avdrag från inkomsterna vid fastställande av avgift för serviceboende med heldygnsomsorg

Ei vastauksia.

---

46. 43 §. Maksun määrääminen/43 §. Fastställande av avgift

Ei vastauksia.

---

47. 44 §. Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut/44 §. Stödtjänster och boendeservicerelaterade tjänster

Ei vastauksia.

---

48. 45 §. Avopalveluun tai -hoitoon liittyvä ylläpito/45 §. Uppehälle i samband med sociala insatser eller öppen vård

Ei vastauksia.

---

49. 46 §. Vammaisuuden perusteella järjestettäviin erityispalveluihin liittyvä ylläpito/46 §. Uppehälle i samband med särskild service med anledning av funktionshinder

Ei vastauksia.

---

50. 47 §. Lastensuojelu/47 §. Barnskydd

Ei vastauksia.

---

51. 48 §. Vammaisen lapsen asuminen muualla kuin oman perheen kanssa/48 §. Boende för barn med funktionsnedsättning någon annanstans än med den egna familjen

Ei vastauksia.

---

52. 49 §. Kuljetuspalvelut/49 §. Färdtjänst

Ei vastauksia.

---

53. 50 §. Yksityislääkäriin läheteellä tehtävät laboratorio- ja kuvantamistutkimukset/50 §. Laboratorieundersökningar och bilddiagnostik som utförs efter remiss från privatläkare

Ei vastauksia.

---

54. 51 §. Palvelun keskeytys/51 §. Avbrott i tjänsten

Ei vastauksia.

---

55. 52 §. Vahingoittunut, hävinnyt tai palauttamatta jätetty apuväline/52 §. Ett skadat, försvunnet eller icke-återlämnat hjälpmedel

Ei vastauksia.

---

56. 53 §. Henkilö jolla ei ole Suomessa kotikuntaa/53 §. En person utan hemkommun i Finland

Ei vastauksia.

---

57. 54 §. Tulon, korvauksen ja saamisen periminen maakunnalle/54 §. Uttagande av inkomst, ersättning eller fordring till landskapet

Ei vastauksia.

---

58. 55 §. Viivästyskorke/55 §. Dröjsmålsränta

Ei vastauksia.

---

59. 56 §. Maksujen ulosotto/56 §. Utsökning av avgifter

Ei vastauksia.

---

60. 57 §. Maksun palautus ja kuittaus/57 §. Återbetalning och kvittning av avgift

Ei vastauksia.

---

61. 58 §. Indeksitarkistukset/58 §. Indexjusteringar

Ei vastauksia.

---

62. 59 §. Muutoksenhaku/59 §. Ändringssökande/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Ei vastauksia.

---

63. 60 §. Palvelutuotannon seuranta palvelu/60 §. Uppföljningstjänst för tjänsteproduktionen

Ei vastauksia.

---

64. 61 §. Maakunnan tiedonsaantioikeus//61 §. Landskapets rätt till information

Ei vastauksia.

---

65. 62 §. Voimaantulo/62 §. Ikraftträdande

Ei vastauksia.

---

66. 63 §. Kumottava laki/63 §. Lag som upphävs

Ei vastauksia.

---

67. 64 §. Siirtymäsäännökset/64 §. Övergångsbestämmelser

Ei vastauksia.

 Lähetä

[Tulosta](#)

[Muokkaa vastauksia](#)

Valmis